



Riigikogu juhatus  
riigikogu@riigikogu.ee  
Lossi plats 1a  
15165, Tallinn

Teie 02.10.2024 nr 2-3/15-147

Meie 25.10.2024 nr 1-9/2643-2

**Vastus Riigikogu liikme kirjalikule küsimusele  
(KK 147)**

Austatud Andrei Korobeinik

Vastuseks Riigikogu liikme päringule Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala 2025. aasta riigieelarve kärpete kohta anname teada, et (vastused küsimuste all):

- 1. Millised konkreetsed kulutused Teie ministeeriumi valdkonnas vähenevad võrreldes eelneva aastaga? Palun esitage nimekiri programmidest, tegevustest, projektidest jms, kus oleks arusaadav millega on tegemist ja mis on konkreetse kärpe suurus.**

Allolev tabel annab ülevaate järgmise aasta kärpete struktuurist:

Asutus		2025 kärpe 5%
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM), sh:		6 751 178
	Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA (EIS)	2 405 877
	AS Eesti Varude Keskus (EVK)	1 000 000
	Teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni (TAI) täiendavad vahendid saavutamaks 1% SKP-st	3 301 613
	Ministeeriumi tegevuskulud ja -toetused	43 688
Tehnilise Järelevalve ja Tarbijakaitse Amet (TTJA) koos täiendava kokkuhoiuga Vabariigi Valitsuse sihtotstarbelisse reservi kinnitatud vahenditega		385 784
Maa- ja Ruumiamet (MaRu)		598 561
Riikliku Lepitaja Kantselei (RLK)		7 614
<b>KÕIK KOKKU</b>		<b>7 743 137</b>

## 2. Millised valdkonnad saavad kärbetest kõige enam mõjutatud?

Ministeeriumi tegevus- ja investeeringutoetuste kärbetest moodustab kõige suurema osa EISI kärbe (vt allolev tabel).

Kulu sisu	2025 kärbe
Suurinvestori investeeringutoetus	200 000
Turisminõudlust ja konkurentsivõimet suurendavad tegevused	1 205 877
Välisinvesteeringute kaasamise tegevused	200 000
e-residentsuse programm	550 000
Work-in-Estonia programm	250 000
<b>Kokku</b>	<b>2 405 877</b>

Samas katab EIS oma riiklike programmide kärpeid 85% ulatuses sisu- ja tugiüksuste tööjõu- ja rakenduskulude vähendamise arvelt.

### TAI kulude kärped 2025-2028

MKMi teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni eelarvet kärbitakse järgmise nelja aasta jooksul ca 26 miljoni euro võrra. MKMi kärbet mõjutab vaid TAI 1% täiendav lisarahastus, kuna ülejäänud MKMi TAI tegevused on rahastatud välisvahenditest. MKMi kärpe negatiivset mõju aitab järgmistel aastatel vähendada 2024. aasta TAI eelarve osaline ümbertõste järgmistesse aastatesse. Samas on oluline rõhutada, et summade ümbertõstmise vajadus on tekkinud ennekõike seetõttu, et võetud kohustused ootavad väljamaksmist. Enamus MKMi TAI vahendeid jagatakse konkurentsipõhiselt toetusmeetmete ja taotlusvoorude kaudu, mida rakendab EIS. Alates 2022. aasta teisest poolest on EIS võtnud TAI kohustusi ligi 92 miljoni euro ulatuses, tehes 145 projekti rahastusotsused erinevates meetmetes, mida rahastatakse TAI 1% täiendavatest vahenditest. Sellest umbes 85 miljonit eurot on rakendusuringute programmi erinevates alategevustes tehtud otsuste maht. Võetud kohustustest on välja makstud ca 22 miljonit eurot, seega ligi 72 miljonit eurot varasemalt otsustatud TAI kulusid ootab väljamakseid. EISI meetmete puhul toimub väljamakse siis, kui ettevõtte on kulud teinud ning tõestanud, et kulud on ka abikõlblikud. Seetõttu on selge ajaline vahe kohustuste võtmise ja reaalsete väljamaksete vahel ning toetusmeetmete rakendamise käigus on näha, et väljamaksed kuhjuvad projekti lõppu või pikendatakse projekti perioodi, mis omakorda tekitab viivitusi väljamaksete tegemisel.

1% eesmärki aitab järgmistel aastatel täita välisvahendite väljamaksete kasv, kuna uue struktuurvahendite perioodi meetmed on käivitanud ja toetusotsuse saanud projektides hakkavad toimuma reaalsed väljamaksed. Lisaks toetab MKM EL kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemisel saadavatest vahenditest ehk CO<sub>2</sub> kvoodirahadest IPCEI (üle-euroopalise tähtsusega projektid) vesinikuprojekte 4 aasta jooksul üle 56 miljoni euroga, millest suurem osa on planeeritud 2026. ja 2027. aastasse. 2028. aastal välisvahendite osakaal väheneb ning 1% SKP-st eesmärgist kaugenetakse.

## 3. Kuidas Te hindate kärpeme mõju valdkonna teenuste kvaliteedile ja üldisele toimimisele?

Reeglina teenuste maht ja kvaliteet ei muutu, kuid teenused tuleb muuta kuluefektiivsemaks. Toome näitena EVK 2025. aasta kärpe, kokku 1 miljonit eurot, mõjust nende tegevusele:

- Riigi vedelkütuse ja maagaasivaru haldamiskulud katab EVK kõigilt mootorikütuste- ning gaasitarbijatelt kogutavast varumaksest. See on paika pandud seadustega ning aastast laekub EVKle varumaketena ligi 10 miljonit eurot. Riigieelarve kärbe vedelkütuse ja gaasi varumaksete kogumist ei mõjuta.
- Teiste varuliikide haldamiseks ja moodustamiseks ning varude kasutuselevõtu toimepidevuse tagamiseks oli kavandanud eelarvest igal aastal 6,05 miljonit eurot. Selle summa eest haldab keskus mh riigi strateegilist valmistoidu-, apteegi- ja veterinaarravimite-, isikukaitsevahendite- ning meditsiinitarvikute varu ning moodustab ka kogu Eestit katvat kriisipoodide võrgustikku.
- 2025. aastal väheneb EVK sihtrahastus riigieelarvest 1 miljoni euro võrra ehk 16% (2026. aastal 0,48 miljonit eurot ehk 8%, 2027. ja 2028. aastal 0,6 miljonit eurot ehk 10%).
- EVK varusid on moodustatud väga kuluefektiivselt, mistõttu plaanitav kärbe seniste varuliikide haldamist ei kahjusta. Täiendavate uute varuliikide planeerimisel tuleb iga kord eraldi hinnata võimaliku lisarahastuse vajadust. Erinevate varuliikide moodustamisel tehakse alati koostööd turuosalistega, et leida nutikaid ning maksumaksjale või tarbijale soodsaimaid lahendusi.
- Valdav osa EVK poolt tarbijatelt varumaketena kogutavast rahast ning riigieelarvelisest eraldisest läheb tagasi Eesti majandusse, sest enamuse riigi tegevusvarust hoiustavad meie ettevõtted, kellelt teenust ostetakse.

#### **4. Kas on plaanis koondada töötajaid või vähendada ministeeriumi personalikulusid? Kui jah, siis millises ulatuses?**

Hetkel ei ole järgmisel aastal kavandatud ametikohtade ja konkreetsete inimeste koondamisi ega tööjõukulude kärpeid. Samas on näiteks juba käesoleval aastal koondatud 3 tugipersonali ametikohta ning jäetakse täitmata mõned ametikohad, et valmistuda järgnevate aastate kärbeteks, sh tööjõukulude osas.

Ühtlasi tuleb MKMi personalikulude kokkuhoid ka valitsemisalade vastutusvaldkondade ümberkorraldustega kaasnenud muutustest tugipersonalis. MKMist liigub Justiitsministeeriumisse 10 tugipersonali täistöökohta (FTEd) ja MKMi tuleb Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumist 2,5 FTEd, seega väheneb MKMi tugipersonali koosseis ja eelarve 7,5 FTE võrra, mis annab kokkuhoidu ca 350-400 tuhat eurot aastas (arvestades 1 täistöökohta maksumuseks keskmiselt ca 50 tuh eurot).

#### **5. Kas töötajate tööülesanded automatiseeritakse? Kui jah, siis palun tooge välja konkreetsed projektid, mis on suunatud automatiseerimisele või tehisintellekti kasutamisele.**

Alates käesoleva aasta oktoobri algusest on MKMi loodud ja täidetud uus ametikoht: andmete ja tehisintellekti valdkonna koordinaator. Selle ametikoha loomine täidab mh ka MKMi strateegilist eesmärki: luua andme- ja teadmistepõhine organisatsioon.

Koordinaatori ülesandeks on leida ministeeriumis, aga ka valitsemisalas, protsesse, ülesandeid ja tööloike, mida saaks automatiseerida ja/või kus tasuks rakendada tehisintellekti. Valiku kriteeriumiks saab olema saadav kasu (sh raha, aja ja töötajate kokkuhoid), samuti ülekantavus teistesse situatsioonidesse ja valdkondadesse, et lahendusi saaks rakendada ka ministeeriumide üleselt.

Konkreetsed projekte saab välja tuua siis, kui olukord ja vajadused ning võimalused on kaardistatud ja hinnatud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)  
Erkki Keldo  
majandus- ja tööstusminister

Lisaadressaat: Riigikantselei

Andres Uusma  
+372 639 7655 Andres.Uusma@mkm.ee

Helena Siemann  
+372 639 7667 Helena.Siemann@mkm.ee